

T.C.

DANIŞTAY

YEDİNCİ DAİRE

Esas No : 2010/1720

Karar No : 2014/4186

Temyiz İsteminde Bulunan : ... Bakanlığı
(... Gümrük Müsteşarlığı) ...

Karşı Taraf : ...Bisiklet Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti : Davacı tarafından yapılan başvuru üzerine, tarife bilgisine konu eşyayı, 9401.71.00.00.00 gümrük tarife ve istatistik pozisyonunda, "metal bir iskelete sahip, oturma bölümü dolgu maddesi ile doldurulmuş, bebeklerin oturarak yemek yemesi için tasarlanmış eşya" olarak sınıflandıran 14.9.2007 tarih ve ... sayılı bağlayıcı tarife bilgisini; Mahkemelerince yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenen raporda, bebeklerin yemek yemesi için tasarlanmış, halk arasında mama sandalyesi olarak bilinen eşyanın adi metallerden (çelik plastik) yapılma, yüksekliği ayarlanabilir, oturmaya mahsus döner koltuk ve sandalyeler sınıfına girdiği; arkalıklı, içleri doldurulmuş, tekerlekli ve kayabilir bir sisteme sahip olduğunun belirtilmiş olması karşısında, tarife bilgisine konu eşyanın 9401.30.10.00.12 pozisyonunda sınıflandırılması gerektiği sonucuna ulaşıldığından tesis edilen işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle iptal eden ... Vergi Mahkemesinin ... gün ve E:....; K:... sayılı kararının; Gümrük Tarife Cetveli İzahnamesindeki açıklamalar dikkate alındığında, eşyanın 9401.71.00.00.00 gümrük tarife ve istatistik pozisyonunda sınıflandırılması gerektiği ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: Savunma verilmemiştir.

Tetkik Hakimi ...'ün Düşüncesi: Uyuşmazlıkta, ticari ismi mama sandalyesi olan eşyanın 94'üncü faslın "Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları" olan ilk ana başlığında yer aldığı açık olmakla birlikte, tirelerin sırasıyla ele alınması gerektiği yolundaki 6 numaralı Genel Yorum Kuralı gereği, öncelikle davacının iddia ettiği "- yüksekliği ayarlanabilen oturmaya mahsus döner koltuk ve sandalyeler" olarak kabul edilip edilemeyeceğinin ortaya konulması gerekmektedir. Döner koltuk ve sandalyelerin "dönebilme" özelliği, kendi eksenini etrafında hareket edebilme anlamını ifade etmekte olup, mevcut tekerlekleri üzerinde çok yönlü olarak hareket edebilmesi, tekerlekler üzerinde yapılan bu hareketin dönme olarak ifade edilmesine engel oluşturmaktadır. Mama sandalyelerinin bu özelliği yanında, bilirkişi raporunda ifade edildiği üzere, "çocuk mama sandalyesinin döner koltuklarda olduğu gibi bir dönme mekanizmasına sahip olması ve dönebilmesinin çocuk için tehlike oluşturacağından uygun olmadığı; döner koltuk ve sandalyelerin esas itibarıyla düşmeye karşı kendini koruyabilecek yetişkinler için üretildiği" yolundaki tespit de bu yargıyı doğrulamaktadır. Dolayısıyla, mama sandalyesinin davacı tarafından beyan edilen tek tireli açılımda yer almadığı açık olup, 9401.71.00.00.00 tarife ve istatistik pozisyonundaki "- metal iskeletli oturmaya mahsus diğer mobilyalar: - - içleri doldurulmuş olanlar" tek ve iki tireli açılımın söz konusu eşyayı en özel şekilde niteleyen pozisyon olduğu sonucuna ulaşıldığından verilen bağlayıcı tarife bilgisinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Bu bakımdan, söz konusu işlemin iptali istemiyle açılan davanın belirtilen gerekçeyle reddedilmesi gerekirken, yazılı gerekçeyle verilen kararda isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulü ve mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Yedinci Dairesince işin gereği görüldü:

Dosyanın incelenmesinden, davacı tarafından, ticari adı "mama sandalyesi" olan eşyanın 9401.30.10.00.12 gümrük tarife ve istatistik pozisyonunda "Oturmaya mahsus mobilyalar (94.02 pozisyonundakiler hariç) (yatak haline getirilebilir türden olsun olmasın) ve bunların aksam ve parçaları: - yükseklği ayarlanabilen oturmaya mahsus döner koltuk ve sandalyeler: - - arkalıklı, içleri doldurulmuş, tekerlekli ve kayabilir türden olanlar; - - - adi metallere koltuk ve sandalyeler" olarak sınıflandırılması gerektiğinin kabulü suretiyle bağlayıcı tarife bilgisi verilmesi amacıyla yapılan başvuru üzerine davalı İdarece yapılan incelemede, eşyanın 9401.71.00.00.00 tarife ve istatistik pozisyonunda "Oturmaya mahsus mobilyalar (94.02 pozisyonundakiler hariç) (yatak haline getirilebilir türden olsun olmasın) ve bunların aksam ve parçaları: - metal iskeletli oturmaya mahsus diğer mobilyalar: - - içleri doldurulmuş olanlar" olarak sınıflandırılması suretiyle verilen bağlayıcı tarife bilgisinin iptali istemiyle açılan davada, Mahkemece yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenen raporda; incelemeye konu mama sandalyesinin altında bulunan tekerlekler üzerinde dönebildiği; ancak, dönebilir koltuklarda olduğu gibi ayrı dönme sisteminin bulunmadığı; mama sandalyesinin döner koltuklarda olduğu gibi bir dönme mekanizmasına sahip olması ve dönebilmesinin çocuklar için tehlike oluşturacağından uygun olmadığı; döner koltuk ve sandalyelerin esas itibarıyla düşmeye karşı kendini koruyabilecek yetişkinler için üretildiği; mama sandalyesinin tekerleri üzerinde kayabilir ve dönebilir nitelik taşıdığı; çeşitli boylarda ayarlanabildiği; oturma yerinin arkalıklı, ayarlanabilir, doldurulmuş kumaş kaplı bir koltuktan oluştuğu ve çocuğun mama yemesi sırasında düşmemesi için kemer sistemine sahip olduğu; oturma yerinin önünde yemek kaplarının konulabileceği takılıp sökülebilir bir tablanın bulunduğu; sandalye ana gövdesinin gerekli yerlerinin plastik kaplama olan çelik borulardan oluştuğunun belirtildiği; Mahkemece, bilirkişi raporunun hükme esas alınabilecek nitelikte olduğunun kabulü suretiyle, eşyanın, davacı tarafından, bağlayıcı tarife bilgisi talebinde ileri sürülen pozisyonda olduğu sonucuna ulaşıldığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptal edildiği anlaşılmıştır.

Olay tarihinde yürürlükte bulunan Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 31'inci maddesi ile yollamada bulunulan 275'inci maddesinde ise, "Mahkeme, çözümü özel veya teknik bir bilgiyi gerektiren hallerde bilirkişinin oy ve görüşünün alınmasına karar verir. Hakimlik mesleğinin gerektirdiği genel ve hukuki bilgi ile çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirkişi dinlenemez." hükmü yer almış, hakim delilleri serbestçe takdir edeceği yolundaki genel ilkeye paralel olarak, aynı Kanunun 286'ncı maddesinde de, bilirkişi raporunun hakimi bağlamayacağı belirtilmiştir.

Yukarıda anılan kanun maddelerine göre, bilirkişilik, hakime, önüne gelen bir ihtilafı çözmek için gerekli olan özel ve teknik bilgiyi sağlamak amacıyla yönelik bir müessesedir. Uyuşmazlığın çözümü için, özel ve teknik bilginin gerekli olup olmadığını, dolayısıyla da bilirkişiye başvurulup başvurulmayacağını hakim takdir eder. Bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar verilmekle, ihtiyaç duyulan teknik bilgi, açıklama ve belirlemelerin bilinmesi amaçlanmakta ve yapılan tespitler sonucu, bilgi ihtiyacı giderilerek karar verme aşamasına gelinmektedir.

Olayda, bilirkişi tarafından düzenlenen raporda, eşyanın teknik özellikleri açıklandıktan sonra, hangi pozisyona dahil edileceği de belirtilmek suretiyle hukuki yorum yapılmış, Mahkemece de hiçbir değerlendirmede bulunulmaksızın, rapor doğrultusunda karar verilmiştir. Oysa, uyuşmazlığın çözümü, söz konusu eşyanın tabi olacağı tarife ve istatistik pozisyonunun belirlenmesine bağlı olduğuna göre, bu konuda karar verme görev ve yetkisi sadece yargı yerine aittir. Bilirkişilerin hukuksal yorum yapma yetkileri bulunmamaktadır. Bu durumda, bilirkişilerce, inceleme konusu eşyaların teknik özellikleri açıklanmakla yetinilmeli ve bu açıklamalar ile bilgilere göre, eşyaların hangi pozisyona dahil olacağı konusunda Mahkemece yapılacak değerlendirme sonucunda, Gümrük Giriş Tarife İzahlamesinde yer alan açıklamalar da dikkate alınarak bir karar verilmelidir.

4458 sayılı Gümrük Kanununun, olay tarihinde yürürlükte bulunan şekliyle, 15'inci maddesinin 1'inci fıkrasında, gümrük vergilerinin, gümrük yükümlüğünün doğduğu tarihte

yürürlükte olan gümrük tarifesine göre hesaplanacağı belirtilmiş; 6'ncı fıkrasında, eşyanın tarife pozisyonunun belirlenmesi deyiminden, yürürlükteki hükümlere uygun olarak, söz konusu eşyanın girdiği, Türk Gümrük Tarife Cetvelinin veya 3'üncü fıkranın (b) bendinde öngörülen diğer cetvelin bir alt pozisyonunun belirlenmesinin anlaşılacağı; 7'nci fıkrasında, Gümrük Tarife Cetveli, izahnamesi ve eşya fihristinin Müsteşarlıkça hazırlanacağı ve Resmi Gazete'de yayımlanacağı; bu şekilde yayımlanan metinlerin idari ve kazai uygulamalarda esas tutulacağı hükme bağlanmıştır.

Anılan Cetvelin, Tarifenin Yorumu ile İlgili Genel Kurallar başlıklı bölümünde yer alan, 3'üncü maddesinin (a) fıkrasında; eşyayı en özel şekilde tanımlayan pozisyonun, daha genel şekilde tanımlayan pozisyona göre öncelik alacağı; 6'ncı maddede ise, yasal amaçlar için, eşyanın bir pozisyonun alt pozisyonlarında sınıflandırılmasının, sadece aynı seviyedeki alt pozisyonların mukayese edilebilirliği dikkate alınarak, bu alt pozisyonlardaki şartlar ile bu pozisyonla ilgili alt pozisyon notlarına ve gerekli değişiklikler yapılmış olarak, tarifenin yorumu ile ilgili diğer kurallara göre saptanacağı belirtilmiş olup; buna göre, tek, iki veya daha fazla sayıdaki (-,-- vb gibi) tirelerin sırasıyla esas alınması, bir eşyanın tarifedeki yerinin tespitinde aynı sayıdaki tireleri içeren alt açılımların birbiri ile mukayese edilmesi; eşyanın özellikleri dikkate alınarak tek tireli açılımdaki yeri tespit edildikten sonra, iki veya daha fazla tireli ayırmalara geçilmek suretiyle, 12 haneli istatistik pozisyonu tespitinin yapılması gerekmektedir.

Uyuşmazlıkta, ticari ismi mama sandalyesi olan eşyanın 94'üncü faslın "Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları" olan ilk ana başlığında yer aldığı açık olmakla birlikte, tirelerin sırasıyla ele alınması gerektiği yolundaki 6 numaralı Genel Yorum Kuralı gereği, öncelikle davacının iddia ettiği "- yüksekliği ayarlanabilen oturmaya mahsus döner koltuk ve sandalyeler" olarak kabul edilip edilemeyeceğinin ortaya konulması gerekmektedir. Döner koltuk ve sandalyelerin "dönebilme" özelliği, kendi eksenini etrafında hareket edebilme anlamını ifade etmekte olup, mevcut tekerlekleri üzerinde çok yönlü olarak hareket edebilmesi, tekerlekler üzerinde yapılan bu hareketin "dönme" olarak belirtilmesine engel oluşturmaktadır. Mama sandalyelerinin bu özelliği yanında, bilirkişi raporunda ifade edildiği üzere, "çocuk mama sandalyesinin döner koltuklarda olduğu gibi bir dönme mekanizmasına sahip olması ve dönebilmesinin çocuk için tehlike oluşturacağından uygun olmadığı; döner koltuk ve sandalyelerin esas itibarıyla düşmeye karşı kendini koruyabilecek yetişkinler için üretildiği" yolundaki tespit de bu yargıyı doğrulamaktadır. Dolayısıyla, mama sandalyesinin davacı tarafından beyan edilen tek tireli açılımda yer almadığı açık olup, 9401.71.00.00.00 tarife ve istatistik pozisyonundaki "- metal iskeletli oturmaya mahsus diğer mobilyalar: - - içleri doldurulmuş olanlar" tek ve iki tireli açılımın söz konusu eşyayı en özel şekilde niteleyen pozisyon olduğu sonucuna ulaşıldığından verilen bağlayıcı tarife bilgisinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Bu bakımdan, söz konusu işlemin iptali istemiyle açılan davanın belirtilen gerekçeyle reddedilmesi gerekirken, yazılı gerekçeyle verilen kararda isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulüne ve mahkeme kararının bozulmasına, bozma kararı üzerine, Mahkemece yeniden verilecek kararlar birlikte yargılama giderleri de hüküm altına alınacağından, bu hususta ayrıca hüküm tesisine gerek bulunmadığına, 26.9.2014 gününde oybirliği ile karar verildi.